

စပါးသီးနှင့် စိုက်ပျိုးခြင်းဆိုင်ရာအလေ့အကျင့်ကောင်းများ
လိုအပ်ချက်များနှင့် စစ်ဆေးခြင်းများအတွက်
စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ

Advancing Community Empowerment in Southeastern Myanmar Project (ACE)

စပါးသီးနှင့် စိုက်ပျိုးခြင်းဆိုင်ရာအလေ့အကျင့်ကောင်းများ
လိုအပ်ချက်များနှင့် စစ်ဆေးခြင်းများအတွက်
စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ

မာတိကာ

စပါးအတွက် စိုက်ပျိုးခြင်းဆိုင်ရာအလေ့အကျင့်ကောင်းများ လိုအပ်ချက်များနှင့် စစ်ဆေးခြင်းများအတွက် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ.....	1
၁။ စိုက်ပျိုးမြေနေရာရွေးချယ်ခြင်း.....	1
၂။ စိုက်ပျိုးရာတွင် အသုံးပြုမည့်ရေ.....	2
၃။ မျိုးစေ့.....	3
၄။ မြေဩဇာနှင့် မြေဆီလွှာ ဖြည့်စွက်ပစ္စည်းများ.....	4
၅။ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ဓါတုဆေးများ နှင့် အခြားဓါတုဆေးများ.....	4
၆။ အပင်ပြုစုစောင့်ရှောက်ခြင်း.....	5
၇။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အခြားဆက်စပ်ပစ္စည်းကိရိယာများ.....	12
၈။ ရိတ်သိမ်းခြင်းနှင့် ထွက်ကုန်ပြုပြင်ခြင်း.....	14
၉။ သိုလှောင်ခြင်း နှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း.....	16
၁၀။ အဆောက်အဦများ ဆောက်လုပ်ထားခြင်း.....	18
၁၁။ တိရိစ္ဆာန်နှင့် ဖျက်ပိုးများထိန်းချုပ်ခြင်း.....	19
၁၂။ အထောက်အထားနှင့် မှတ်တမ်းများ.....	19
၁၃။ နောက်ကြောင်းပြန်လည် စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ပြန်လည်သိမ်းဆည်းခြင်း.....	20
၁၅။ ဆောင်ရွက်ကျင့်သုံးမှုများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း.....	23
၁၆။ တစ်ကိုယ်ရည်သန်ရှင်းခြင်း နှင့် လုပ်သားများ ဘဝ သာယာဝပြောရေး.....	24
၁၇။ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများထားရှိရမည့်မှတ်တမ်း (၁၁) ချက်.....	25

**စပါးအတွက် စိုက်ပျိုးခြင်းဆိုင်ရာအလေ့အကျင့်ကောင်းများ
လိုအပ်ချက်များနှင့် စစ်ဆေးခြင်းများအတွက် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ**

၁။ စိုက်ပျိုးမြေနေရာရွေးချယ်ခြင်း

စိုက်ကွင်းမြေပုံ ထားရှိရမည်။ စိုက်ပျိုးမြေသည် ညစ်ညမ်းမှု ဖြစ်စေသော၊ ဘေးဥပျဒိ ဖြစ်စေသော ဝစ္စည်းများ ကင်းရှင်းရမည်။

စစ်ဆေးခြင်း

စိုက်ပျိုးမည့်အတွက်၏ ဝိုင်ရှင် (သို့) အငှား၏ အမည်၊ လိပ်စာ၊ အတွက်မြေပုံ၊ စိုက်ပျိုး သည့်သီးနှံ၊ မျိုးကွဲအမည်၊ လွန်ခဲ့သော သုံးနှစ်အတွင်း မြေအသုံးချခဲ့မှုနှင့် အခြားသော မှတ်တမ်းများကို အသေးစိတ်မှတ်တမ်းထားရမည်။ စိုက်မြေအားသုံးနှစ် တစ်ကြိမ်

ဓာတ်ခွဲစစ်ဆေးရမည်။ ဓာတ်ခွဲစစ်ဆေးမည့်မြေကို မစိုက်ပျိုးမီ ကျပ်နံမြေနုမူကာ ကောက်ယူပြီး သက်ဆိုင်ရာဌာနဓာတ်ခွဲခန်းများ(သို့) အသိအမှတ်ပြု ဓာတ်ခွဲခန်းများတွင် စစ်ဆေးရမည်။ ဓါတ်ခွဲစစ်ဆေးချက်အဖြေများကို အထောက်အထားအဖြစ် သိမ်းဆည်းထားရမည်။

၂။ စိုက်ပျိုးရာတွင် အသုံးပြုမည့်ရေ

စိုက်ပျိုးရန်အတွက် ညစ်ညမ်းမှုမရှိသော ရေကို စိုက်ပျိုးရေးအဖြစ်အသုံးပြုရမည်။ စိုက်ပျိုးရာတွင် အသုံးပြုမည့်ရေကို ဓာတ်ခွဲ စစ်ဆေးရမည်။ မွေးမြူရေးဇုန်၊ ဆေးရုံ၊ စက်ရုံများမှ ဖြတ်သန်းလာသောရေ၊ စွန့်ပစ်ရေနှင့် ဆား/ ဆပ်ပြာပေါက်သောရေ၊ အန္တရာယ်ဖြစ်ပေါ်နိုင်သောရေ (ရေဆိုး၊ ရေညစ်များ)ကို အသုံးမပြုရ။ အများပြည်သူ အသုံးပြုသောရေ ဖြစ်သည့်တိုင် စိုက်ပျိုးရေးအဖြစ်အသုံးပြုရန် မသင့်တော်ပါ။

စစ်ဆေးရန်

ပတ်ဝန်းကျင်ကို ညစ်ညမ်းမှု ဖြစ်စေသော ရေကို စိုက်ပျိုးရေးအဖြစ်အသုံးမပြုရ။ စက်ရုံ (သို့) အခြားသော မသန့်ရှင်းသောနေရာမှ စွန့်ပစ်သည့်ရေဆိုးများကို အသုံးမပြုသင့်ပါ။ အသုံးပြုသော ရေသည် စပါးစိုက်ပျိုးရေး သင့်တော်သော ရေဟုတ်မဟုတ် စစ်ဆေးရမည်။ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် စပါးစိုက်ပျိုးမည့်ရေသည် ညစ်ညမ်းနေသည်ဟု သံသယရှိပါက (သို့) လိုအပ်ပါက စပါးမစိုက်မီ အနည်းဆုံး တစ်ကြိမ် ကျပန်းနမူနာ ကောက်ယူ၍ သက်ဆိုင်ရာဌာန ဓါတ်ခွဲခန်း (သို့) တရားဝင် အသိအမှတ်ပြု ဓါတ်ခွဲခန်းများသို့ ပေးပို့စစ်ဆေးရမည်။

၃။ မျိုးစေ့

ဈေးကွက်အလားအလာရှိသည့် စပါးမျိုးကွဲများမှ ရေ၊ မြေ၊ ဒေသ၊ ရာသီဥတုနှင့် သင့်လျော်သော မျိုးကွဲကိုဦးစားပေးရွေးချယ်ရမည်။ မျိုးစေ့ရယူရာတွင် ရောဂါငြိမ့်စွားကင်းစင်သော မျိုးကောင်းမျိုးသန့် မျိုးစေ့များကို ရယူရမည်။ မျိုးစေ့ရယူသည့် နေရာ၊ ရက်စွဲ၊ မျိုးကွဲ အမည်နှင့် အရေးအတွက်ကို စနစ်တကျ မှတ်တမ်းထားရှိရမည်။ မှတ်ပုံတင်ထားသော မျိုးများသာ အသုံးပြုရမည်။

စစ်ဆေးရန်

- ဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း (သို့) ဆန်စပါး ဌာနခွဲမှ ထောက်ခံချက်ပေးထားသော နေရာမှ အရည်အသွေးကောင်းသည့် စပါးမျိုးစေ့ကို အသုံးပြုပါ။
- စပါးမျိုးစေ့သည် အနည်းဆုံးသန့်စင်မှု ၉၈ % နှင့် အပင်ပေါက်ရာခိုင်နှုန်း ၈၀ % ရှိရမည် ဖြစ်ပြီး မျိုးရောမှု ၀.၃ % ထက်မပိုရပါ။

၄။ မြေဩဇာနှင့် မြေဆီလွှာ ဖြည့်စွက်ပစ္စည်းများ

စပါးတွင် အသုံးပြုသည့် မြေဩဇာ (သို့) မြေဆီလွှာ ဖြည့်စွက်ပစ္စည်းများတွင် အန္တရာယ်ဖြစ်စေသော ဓါတုနှင့် ဇီဝဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ ပါဝင်ခြင်းမရှိရပါ။ သဘာဝ မြေဩဇာများကို ကောင်းစွာဆွေးမြေ့ပြီးမှ အသုံးပြုရမည်။ မြေဩဇာများ ဝယ်ယူသုံးစွဲရာတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသော ပစ္စည်းများ ဖြစ်ရမည့်အပြင် မှတ်တမ်းထားရှိရမည်။

စစ်ဆေးခြင်း

မြေတွင်းရှိ အကျိုးပြု အဏုဇီဝပိုးများကို မထိခိုက်စေရန် မြေအောင်း ပိုးသတ်ဆေး ကြိုတင်ထည့်သွင်းခြင်း၊ ဓါတုလူးနယ်ဆေးများဖြင့် လူးနယ်စိုက်ပျိုးခြင်း မပြုလုပ်ရပါ။ မြေဆီလွှာပြောင်းလဲမှုဖြစ်ပေါ်စေရန် နွေထယ်ရေးခံခြင်းကို မဖြစ်မနေ ပြုလုပ်ရမည်။

၅။ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ဓါတုဆေးများ နှင့် အခြားဓါတုဆေးများ

- ပိုးသတ်ဆေးသုံးစွဲရန် လိုအပ်လျှင် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ သီးနှံကာကွယ်ရေးဌာန ခွဲတွင် မှတ်ပုံတင်ထောက်ခံထားသောဆေးများအား အညွှန်းပါအတိုင်း သုံးစွဲရမည်။
- စိုက်ပျိုးရေးတွင် မသုံးစွဲရန် တားမြစ်ထားသော ဘေးဥပါဒ်ဖြစ်သောပိုးသတ်ဆေးများကို သုံးစွဲခြင်း မပြုလုပ်ရ။

- နိုင်ငံခြားတင်ပို့မှုမည့် ဆန်စပါးထုတ်လုပ်မှုတွင် တင်သွင်းမည့်နိုင်ငံမှ တားမြစ်ထားသော ပိုးသတ်ဆေးများ သုံးစွဲခြင်းများ မပြုလုပ်ရ။
- သီးနှံပိုးမွှားကာကွယ်နှိမ်နင်းမှု ပြုလုပ်သည့် လယ်သမား (သို့) အလုပ်သမားများသည် ပိုး၏သဘာဝ၊ သင့်တော်သည့် ပိုးသတ်ဆေး ရွေးချယ်မှု၊ အသုံးပြုသည့် နှုန်းထား၊ သင့်တော်သည့် ဆေးဖျန်းကိရိယာနှင့် ဆေးဖျန်းခေါင်း ရွေးချယ်မှုကို နားလည်ရမည်။

စစ်ဆေးခြင်း

အန္တရာယ်ဖြစ်စေသော ပိုးသတ်ဆေးအသုံးပြုမှုကို သက်ဆိုင်ရာဥပဒေနှင့်အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ပိုးသတ်ဆေးမှတ်ပုံတင်အမှတ်နှင့် အသုံးပြုပုံညွှန်ကြားချက်များကို ပိုးသတ်ဆေးသိုလှောင်သည့်နေရာတွင် ဖော်ပြထားသင့်သည်။ သီးနှံမရိတ်သိမ်းမီ (သို့) ရိတ်သိမ်းချိန်နီးလျှင် ဆေးဖျန်းခြင်းကို ရပ်ဆိုင်း၍ အညွှန်းဖော်ပြပါဆေးဖျန်းကာလ(သို့) သက်ဆိုင်ရာဌာနမှ ညွှန်ကြားချက်များအတိုင်းလိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။ ပစ္စည်းကိရိယာများသည် ကောင်းမွန်ရမည်ဖြစ်ပြီး အချိန်မရွေး အသုံးပြုနိုင်ရန် စစ်ဆေးထားရမည်။

၆။ အပင်ပြုစောင့်ရှောက်ခြင်း

အရည်သွေးကောင်း စပါးစိုက်ပျိုးရန် အောက်ဖော်ပြပါ နည်းလမ်းများကို လိုက်နာဆောင်ရွက်သင့်သည်။

၆.၁။ စိုက်ပျိုးခြင်း

“မြေမှန်၊ မျိုးမှန်၊ စိုက်နည်းမှန်၊ ရာသီမှန် အောင်စိုက်” ဟူသော ဆောင်ပုဒ်အတိုင်း ရေ၊ မြေ ရာသီဥတုပေါ် မူတည်၍ စပါးမျိုးကွဲအလိုက် သင့်တော်သော စိုက်နည်းစနစ်များ အသုံးပြု၍ ဆောင်ရွက်သင့်သည်။

စိုက်ပျိုးမြေမျက်နှာပြင်သည် ညီညာပြန့်ပျားပြီး ကြွက်၊ ငှက်၊ ပေါင်းမြက်ဖျက်ဆီးမှု မရှိလျှင် မျိုးစေ့နှုန်းထားကို လျှော့ချနိုင်သည်။ မျိုးစေ့ကြွပက်ခြင်း၊ တိုက်ရိုက်အစေ့ ချခြင်း နည်းစနစ်များကို အသေးစိတ်ထည့်သွင်းရေးသားသင့်ပါသည်။

စစ်ဆေးခြင်း

စိုက်ပျိုးခြင်းလုပ်ငန်းအား အောက်ပါအတိုင်း စစ်ဆေးပါ။

စပါးမျိုးကွဲများပေါ်မူတည်၍ သင့်တော်သောအချိန်တွင် စိုက်သင့်သည်။ အပင်ကြီး ထွားချိန်တွင် ရာသီဥတုဆိုးရွားခြင်းကို ရှောင်ကျဉ်နိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ (ဥပမာ-ပန်းပွင့် ချိန်တွင် ပူလွန်း၊ အေးလွန်းခြင်း နှင့် ရိတ်သိမ်းစဉ် မိုးသည်းထန်စွာရွာခြင်း။)

စပါးသီးနှံစိုက်ပျိုးရာမှာ ဆည်ရေသောက်ရေယာတွင် အဓိကသီးနှံအဖြစ် (မိုးစပါး) နှင့် ရာသီလွန်သီးနှံ (ဓနုစပါး) စိုက်ပျိုးရန်သင့်တော်သော စိုက်ချိန်များမှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

ဒေသ	မိုးရာသီ	ဓနုရာသီ
တောင်တန်းဒေသ	မတ် မှ ဧပြီ	-
အောက်မြန်မာပြည်	မေ မှ ဇူလိုင်	အောက်တိုဘာ မှ ဒီဇင်ဘာ
မြန်မာပြည်အလယ်ပိုင်း	ဇူလိုင် မှ ဩဂုတ်	ဇန်နဝါရီ မှ မတ်
အထက်မြန်မာပြည်	ဇူလိုင် မှ စက်တင်ဘာလ	-

ရွှေ့ပြောင်းစိုက်ပျိုးခြင်း၊ အစိုစိုက်ပျိုးခြင်း နှင့် အခြောက်မျိုးစေ့ချခြင်းတွင် မျိုးစေ့ နှုန်းထားမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

- ရွှေ့ပြောင်းစိုက်စပါးအတွက် - ၁တင်း/ဧက
- အစိုမျိုးစေ့ချစပါးအတွက် - ၁.၅ တင်း/ဧက

- အခြောက်မျိုးစေ့စပါးအတွက် - ၂ တင်း/ဧက

အစိုမျိုးစေ့ချစပါးနှင့် အခြောက်မျိုးစေ့ချစပါးအတွက် မျိုးစေ့နှုန်းကို မြေအနေအထားနှင့် ပိုးမွှားရောဂါကျရောက်မှုမပေါ်မူတည်၍ အသုံးပြုရမည်။ မြေမျက်နှာပြင်သည် ပြန်ပြူး၍ ကြွက်၊ ငှက်၊ ပေါင်းမြက် ဖျက်ဆီးမှုမရှိလျှင် မျိုးစေ့နှုန်းကို လျော့ချနိုင်သည်။ ရောဂါပိုးမွှားကျရောက်ပါက မျိုးစေ့နှုန်းတိုးမြှင့်၍ သုံးရမည်။

စိုက်ခင်းအား သမန်းအိအောင် ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ရေပမာဏကို မြေမျက်နှာပြင်မှ (၂) လက်မနီးပါးထိန်းထားရပါမည်။

ရွှေပြောင်စိုက်ပျိုးခြင်းဆောင်ရွက်ပါက ပျိုးသက် (၂၅) ရက်သားအတွင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။ တစ်ရုံတွင် လက်ဆ (၂-၃)ပင်ဖြင့် ပင်ကြား၊ တန်းကြား (၈" x ၆" သို့မဟုတ် ၈" x ၈") ထား၍ စိုက်ပျိုးရန် ညွှန်ကြားထားပါသည်။

စပါးစိုက်ပျိုးရာတွင် ရေသည် မရှိမဖြစ်လိုအပ်ပြီး အထွက်နှုန်းကို အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိပါသည်။ ပျိုးပင်အဆင့်ကာလအတွင်း စပါးပင်သည် ရေအနည်းငယ်သာ လိုအပ်၍ လယ်ကွင်းတွင် ရေမြုပ်နေရန် မလိုအပ်ပါ။

လယ်ကွင်းထဲရှိ ရေပမာဏကို အပင်ကြီးထွားမှုအတွက် ရေသွင်းရေခမ်းစနစ်ကို ဆောင်ရွက်မည်။ အပင်ကြီးထွားစဉ် ကာလအတွင်း အထူးသဖြင့် စပါးအနံ့ စထွက်ချိန်မှ ပန်းပွင့်ချိန်ကာလအထိ ရေထိမ်းထားသင့်သည်။ ၈၀ % ပန်းပွင့်ပြီးနောက် ၁၅-၂၀ ရက်အကြာတွင် မြေအမျိုးအစားပေါ်မူတည်ပြီး လက်ကျန်ရေကို ထုတ်ပေးရပါမည်။

၆.၂။ မျိုးကွဲနှုတ်ပယ်ခြင်း နှင့် ပေါင်းပင်များ ကာကွယ်ခြင်း

မျိုးကွဲပါဝင်မှု ၀.၅၀% နှင့် ဆန်နီ ပါဝင်မှု ၀.၀၂ % ထက်မပိုသင့်ပါ။ မျိုးကွဲနှုတ်ပယ်ခြင်း နှင့် ပေါင်းပင်များ ကာကွယ်ခြင်းကို စပါးပင်သက်တမ်းအတွင်း အလျဉ်းသင့်သလို ဆောင်ရွက်ရမည်။

စစ်ဆေးခြင်း

လယ်ကွင်းထဲတွင် စပါးရိုင်း/မျိုးကွဲပင်များကို အောက်ပါအတိုင်း မျက်မြင်စစ်ဆေးပါ။

- မျိုးစေ့ အညွှောက်ပေါက်ချိန်နှင့် အပင်ကြီးထွားချိန်အတွင်း ရှင်သန်ကြီးထွားချိန်အတွင်း ရှင်သန်ကြီးထွားမှု အဆင့်(၃) ဆင့်တွင် မျိုးကွဲစပါးပင်များ ရောနှောပါဝင်မှုကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေး ဖယ်ရှားပေးသင့်သည်။

- အပင်ပွားစည်းချိန်တွင် စပါးပင်ပွားများ၏ ပုံသဏ္ဍာန်၊ အရွက်ထောင်မတ်မှု၊ ပင်စည်နှင့် အရွက်တို့၏ အရောင်၊ အရွယ်အစားနှင့် အပင်အမြင့် စသည် တို့ကို လေ့လာ၍ မိမိစိုက်ပျိုးသည့်မျိုး၏ မည်သည့်ကွဲလွဲမှုကိုမဆို တွေ့ရှိပါက အမြန်ဆွဲနှုတ်သင့်ပါသည်။

- ပန်းပွင့်ချိန်တွင် ပန်းစောစောပွင့်မှု (သို့) နောက်ကျပွင့်မှု၊ ပန်းပွင့်၏ပုံသဏ္ဍာန်၊ ပန်းပွင့်နှင့် ဝတ်ဆံဖိုတို့၏ အရောင်တို့ကို လေ့လာကြည့်ရှုရပါမည်။ မိမိစိုက်ပျိုးသည့်မျိုး၏ မည်သည့်ကွဲလွဲမှုမျိုးကိုမဆို တွေ့ရှိပါက ချက်ချင်းဆွဲနှုတ်ရပါသည်။

- အစေ့အဆန်တည်ချိန်တွင် အနံ့ပုံသဏ္ဍာန်နှင့် ကွေးညွတ်မှုတို့ကို လေ့လာကြည့်ရှုရပါမည်။ မိမိစိုက်ပျိုးသည့်မျိုး၏ မည်သည့်ကွဲလွဲမှုကိုမဆို တွေ့ရှိပါက ချက်ချင်းဆွဲနှုတ်ပစ်ရပါမည်။

ရင့်မှည့်ချိန်တွင် စပါးစေ့၏ အရွယ်အစား၊ အရောင် နှင့် အပင်ဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းတို့ကို အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

- အပင်ပွားစည်းချိန်တွင် မျိုးကွဲအပင်များ၏ ပင်စည်အားလုံး၊ အမြစ်နှင့် ပင်ပွားများကို အမြစ်မှပါအောင် ဆွဲနှုတ်ရပါမည်။
- မြေမျက်နှာပြင်ပေါ်ရှိ ပင်စည်များအားလုံးနှင့် ပင်ပွားများကို ပန်းပွင့်ချိန်၊ အစေ့အဆန်တည်ချိန်နှင့် ရင့်မှည့်ချိန်တွင် ဖြတ်တောက်ပေးခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

- လယ်သမားများ ကိုယ်ချိုးကိုယ်ထုတ်သော လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ကွင်းဆင်းလေ့လာ ကြည့်ရှု ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ပိုမိုအလေးထား ဆောင်ရွက်ရပါမည်။
- ရင့်မှည့်ချိန် မရိတ်သိမ်းခို (၇ ရက် မှ ၁၀ ရက်) အတွင်း စပါးစေ့ အရွယ်အစား၊ အရောင်၊ အပင်အရပ် အနိမ့်၊ အမြင့် ရင့်မှည့်မှုမတူညီသည့် အနံ့များအား စစ်ဆေး ခုတ်တမ်းယူ၍ ဖြတ်တောက်ပြစ်ရပါမည်။

၆.၃။ မြေဩဇာထည့်ခြင်း

စိုက်ခင်းအား မြေဆီဩဇာ တိုးတတ်ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်သင့်သည်။

စစ်ဆေးခြင်း

စပါး GAP စိုက်နည်းစနစ်အတွက် မြေဩဇာထည့်သွင်းခြင်း လုပ်ငန်းတို့ကို အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်သင့်သည်။

- မြေဩဇာထည့်သွင်းခြင်း မှန်ကန်တိကျရန်အတွက် စိုက်ကွက်အရွယ်အစားကို သိသင့်ပါသည်။ အပင်လိုအပ်သည့် လုံလောက်သော မြေဩဇာထည့်သွင်းခြင်း (သို့) မြေဩဇာမှန်ကန်စွာ အသုံးချနိုင်မှု ပမာဏတို့ကို တွက်ချက်ထားရပါမည်။
- မြေဩဇာထည့်သွင်းခြင်းမဆောင်ရွက်မီ စပါးခင်းတွင် ပေါင်းမြက်များ ရှင်းလင်းရပါမည်။အထူးသဖြင့် စပါးပင်များအစောပိုင်းကာလ ကြီးထွားချိန်တွင် ဖြစ်သည်။
- မြေဩဇာထည့်သွင်းခြင်း မပြုလုပ်မီ စပါးကွင်းပတ်လည်ရှိ ကန်သင်းများအား ရေလုံအောင်ထားပြီး ရေ ၂ လက်မခန့် ထိန်းထားသင့်ပါသည်။ မြေဩဇာထည့်ပြီး (၃-၅)ရက် အကြာတွင် ရေကို ပုံမှန်အတိုင်းသွင်းပေးနိုင်သည်။

- စပါးမျိုးများနှင့် မြေဆီလွှာ အမျိုးအစားကို လိုက်၍ ထောက်ခံထားသော မြေဆီလွှာနှုန်းထားနှင့် မြေဩဇာကျေးသောအချိန်တို့ကို အချိန်ကိုက်အမျိုးကျ ထည့်သွင်းရပါမည်။

- စပါးစိုက်ပျိုးရာတွင် အသုံးပြုသော သဘာဝမြေဩဇာသည် ကောင်းစွာ ဆွေးမြေ့ရမည်။ သဘာဝမြေဩဇာထုတ်လုပ်မှုနှင့် ထည့်သွင်းခြင်းနည်းလမ်းများသည် စားသုံးသူကို အဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်စေရပါ။

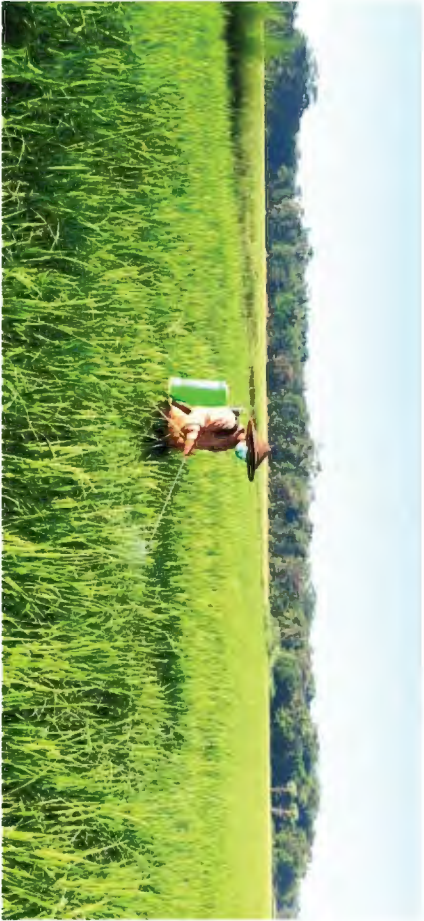
- မစိုက်ပျိုးမီ ထုံးထည့်၍ မြေပြင်ထားသင့်သည်။

၆.၄။ ပိုးမွှားရောဂါ ကာကွယ်နှိမ်နင်းခြင်း

ပိုးမွှားရောဂါ ကျရောက်ဖျက်ဆီးမှုကို သက်ဆိုင်ရာဌာန၏ ဣန်ကြားချက်နှင့်အညီ စစ်ဆေး၍ သင့်တော်သောနည်းလမ်းများဖြင့် ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နှိမ်နင်းပါ။ ဘက်စုံသုံးပိုးမွှားရောဂါ ကာကွယ်နှိမ်နင်းနည်းစနစ်ကို သုံး၍ ပိုးမွှားရောဂါများကို ကာကွယ်ပြီး စီးပွားရေးအရ ထိခိုက်နိုင်သည့် အဆင့်သို့ရောက်မှသာ ပိုး/ရောဂါ/ပေါင်းသတ်ဆေးများကို သုံးစွဲရမည်။ မှတ်ပုံတင်ထားသည့် ဓါတုဆေးများကိုသာ သုံးသင့်သည်။ သုံးစွဲသည့် ဓါတုဆေးများအား စနစ်တကျ မှတ်တမ်းထားရှိရမည်။

စစ်ဆေးခြင်း

အပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်နှင့် ရာသီဥတု အခြေအနေအရ အလားအလာရှိသည့် ပိုးမွှားများအား စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ စစ်ဆေးခြင်းအား ဆောင်ရွက်ရမည်။ ပိုးသတ်ဆေးသုံးစွဲမှုမှတ်တမ်းကို ပြန်လည်သုံးသပ် စစ်ဆေးရမည်။ စပါးသီးနှံ ဖျက်ပိုးများ၏ အမျိုးအစား၊ ဘဝစက်ဝန်းလည်ပတ်ပုံနှင့် ကာကွယ်နှိမ်နင်းနည်းများကို သိရှိနားလည်ရန် လေ့လာသကဲ့သို့ ပတ်ဝန်းကျင်အနေအထားနှင့် စီးပွားရေးကဏ္ဍတို့ပါ လေ့လာသင့်သည်။ စပါးကွင်းများတွင် ရောဂါဖျက်ပိုး ကျရောက်ဖျက်ဆီးမှုသည် စီးပွားရေး ထိခိုက်နိုင်သော အဆင့်သို့ရောက်ရှိပါက သင့်တော်သော ကာကွယ်နှိမ်နင်းနည်းတို့ကို သီးနှံကာကွယ်ရေးဌာနခွဲမှ ဆွန်ကြားထားသည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်၍ မှတ်တမ်းထားရှိရပါမည်။

၇။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အခြားဆက်စပ်ပစ္စည်းကိရိယာများ

လယ်ယာသုံးကိရိယာများကို အသုံးပြုပြီးလျှင် ပေါင်းမြက်သီးများ၊ အခြားမျိုးစေ့များကင်းစင်အောင် သန့်ရှင်းစွာ ထားရှိရမည်။

ထွန်၊ ထယ်အပါအဝင် လယ်ယာသုံးစက်ပစ္စည်းများ၊ ကိရိယာများကြောင့် လူ နှင့် ကျွဲ
နွားများအား အန္တရာယ် မဖြစ်စေရေးအတွက် ၎င်းတို့၏ ကြံ့ခိုင်မှုကို ပုံမှန်စစ်ဆေးရန်
နှင့် စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိရန်လိုအပ်သည်။

စစ်ဆေးခြင်း

ဆေးဖျန်းကိရိယာများနှင့် ရိတ်သိမ်းစက်ကဲ့သို့သော လယ်ယာသုံးပစ္စည်းများကို
လုပ်ငန်းမဆောင်ရွက်မီ ကြိုတင်၍ စစ်ဆေးသင့်သည်။ ဥပမာ- ဆေးဖျန်းကိရိယာများ
တွင် ဆေးဖျန်းခေါင်း၊ မှန်ကန်မှုရှိမရှိ စစ်ဆေး၍ လိုအပ်ပါက ပြင်ဆင်ခြင်း၊ အစားထိုး
ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို အချိန်မီ လုပ်ဆောင်ရမည်။
လယ်ယာသုံး စက်ကိရိယာများ၊ ကုန်တင်ကုန်ချ ပြုလုပ်
ရန်နှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရာတွင် အသုံးပြုသည့်ပစ္စည်း
များကို အသုံးမပြုမီ စစ်ဆေး၍ အသုံးပြုပြီးတိုင်း
သန့်ရှင်းစင်ကြယ်အောင်ပြုလုပ်ရမည်။

၈။ ရိတ်သိမ်းခြင်းနှင့် ထွက်ကုန်ပြုပြင်ခြင်း

၈.၁။ စပါးကြိတ်ခွဲမှု အရည်အသွေးကောင်းစေရန်အတွက်ဆောင်ရွက်ခြင်း
စပါးမျိုးအလိုက် အကျိုးအကြေးမရှိသော ဆန်ချောများရရှိစေရန် စံချိန်စံညွှန်း
သတ်မှတ်ချက်များအတိုင်း သင့်တော်သောအချိန်တွင် ရိတ်သိမ်းပါ။ စပါးနှံရှိ စပါးစေ့
များ အနည်းဆုံး သုံးပုံနှစ်ပုံ (သို့) ၈၅% ရင့်မှည့်ချိန် သည် ရိတ်သိမ်းချိန် ဖြစ်ပါသည်။

စစ်ဆေးခြင်း

ကြိတ်ခွဲ စစ်ဆေးခြင်းကို ကျပန်းနမူနာယူ၍ စစ်ဆေးရမည်။ အကျိုးအကြေ ကင်းစင်
ကောင်းမွန်သည့် ဆန်ချောအထွက်အနည်းဆုံး (၃၄%) ရရှိစေရန်နှင့် စံချိန်မီ ဆန်သား
အရည်အသွေးရှိရန် နည်းလမ်းများ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။ (၈၀%) ပန်းပွင့်ရက်
ကို မှတ်သားထားပြီး ၎င်းရက်စွဲကို ရိတ်သိမ်းရမည့် နေ့ရက် ခန့်မှန်းရာတွင် အသုံးပြု
နိုင်ပါသည်။ အသင့်တော်ဆုံးရိတ်သိမ်းရက်သည် ပန်းပွင့်ပြီး ၂၅-၃၅ ရက် (မောင်းညှိ
ချိန်) ဖြစ်ပါသည်။

၈.၂။ ရိတ်သိမ်းခြင်း နှင့် ရွှေ့လှေ့ခြင်း

ရိတ်သိမ်း၊ ရွှေ့လှေ့ကိရိယာများကို သေချာစွာ သန့်ရှင်းထားရမည်။ ရိတ်သိမ်းသော
စက်ကိရိယာများ၊ ထည့်စရာများ၊ ရိတ်သိမ်းနည်းစနစ်များသည် စပါး၏ အရည်
အသွေးပေါ် ဆိုးကျိုးမရှိစေရပါ။

စစ်ဆေးခြင်း

စပါးရိတ်သိမ်းမှု ညီညာစေရန် စပါးခင်းထဲမှရေကို မရိတ်သိမ်းမီ (၇-၁၀)ရက် ခန့်က ပင် ထုတ်ထားရပါမည်။ ရိတ်သိမ်းချွေလှေ့စက်ကို ငှားရမ်းအသုံးပြုမည်ဆိုပါက ၎င်းစက်ဖြင့် ယခင်က ရိတ်သိမ်းခဲ့သော စပါးမျိုးကွဲများကို သိရှိရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ မရိတ်သိမ်းမီ စက်အား စနစ်တကျ သန့်ရှင်းရေးပြုလုပ်ရန် လိုပါသည်။ ချွေလှေ့စက်ဖြင့် ချွေလှေ့မည်ဆိုပါက ၎င်းစက်ဖြင့် ယခင်က ချွေလှေ့ခဲ့သော စပါးမျိုးကွဲများကို သိရှိရန်လိုပါသည်။ ၎င်းစက်ဖြင့် ယခင်က အခြားမျိုးကွဲများကို ချွေလှေ့ခဲ့လျှင် စနစ်တကျ သန့်စင်အောင်ပြုလုပ်ရမည်။

ချွေလှေ့ရာတွင် အသုံးပြုမည့် ထွန်စက်၊ တိရစ္ဆာန် (သို့) အလုပ်သမားနှင့် ချွေလှေ့မည့်နေရာများသည် သန့်ရှင်း၍အခြားမျိုးကွဲများ၏ စပါးစေ့ (သို့) စပါးနံ့များ ကင်းစင်ရမည်။

၈.၃။ စပါးတွင် အစိုဓာတ်ပါဝင်မှု နှင့် အခြောက်ခံခြင်း

စပါးကို ရိတ်သိမ်းပြီးလျှင် အခြောက်ခံရမည်။ တင်ပို့ရောင်းချမည့် စပါးအတွက် စပါးအတွက် အစိုဓာတ်သည် (၁၅%) ထက်မပိုရပါ။ သို့လျှင်မည့် စပါးအတွက် အစိုဓာတ်မှာ (၁၃%) ဖြစ်ရမည်။

စစ်ဆေးခြင်း

ခြောက်၍ သန့်ရှင်းသော မိုးကာစ၊ ပလပ်စတစ်စပေါ်တွင် စပါးကို အခြောက်ခံပါ။ စပါးစေ့များ ကျိုးကြေနိုင်ခြင်း၊ အခြားမသန့်စင်သော ပစ္စည်းများ ပါဝင်နိုင်ခြင်းကြောင့် ကွန်ကရစ်ကြမ်းပြင်ပေါ်တွင် စပါးကို တိုက်ရိုက်ထား၍ အခြောက်မခံသင့်ပါ။ သန့်စင်သော မိုးကာစပေါ်တွင် စပါး အတူ ၂ လက်မခန့် ရရှိအောင် ဖြန့်ပါ။ စပါးပုံထူ ပါကာ လေဝင်လေထွက်မကောင်းဘဲ အစိုဓါတ်လျှော့ချရန်ဇနးပြီး စပါးပုံပါးလျှင် အပူ ချိန်ပြင်းပြင်းရရှိ၍ စပါးစေ့များ ကျိုးကြေနိုင်သောကြောင့် ဆန်ကြိတ်ခွဲရာတွင် အရည် အသွေးမကောင်းတော့ပါ။ အခြောက်ခံခြင်း ကောင်းမွန်စေရန် စပါးပုံကို (၂) နာရီခြား၍ အထက်အောက်လှန်ပေးပါ။

အခြောက်ခံသည့် ကြာချိန်သည် စပါး၏ ကနဦး အစိုဓါတ်၊ စပါးပုံ၏အထူ၊ အထက် အောက်လှန်ပေးမှု အကြိမ်အရေအတွက်ပေါ်မူတည်သည်။ စိုထိုင်းဆ ၁၂-၁၄% ထိရောက်အောင် ဆက်တိုက်အခြောက်ခံပါ။ အခြောက်ခံခြင်းကို (၁) ရက်နှင့် မပြီးပါက စပါးပုံကို ပြန်စုပြီး ညအချိန်မိုးရေနှင့် နှင်းကျခြင်းမှ ကာကွယ်နိုင်ရန် ခြောက်၍ သန့်စင်သော မိုးကာစဖြင့် ဖုံးအုပ်ထားပါ။ အခြောက်ခံစက်ဖြင့် အခြောက်ခံပါက စက်၏အပူချိန်သည် စိုထိုင်းဆ ၆၀% တွင် ၅၀ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ထက်မပိုသင့်ပါ။ အခြောက်ခံနှုန်းအလွန်မြန်ပါက စပါးစေ့များ ကျိုးကြေနိုင်ပါသည်။ အခြောက်ခံပြီး သောစပါးအား အေးသွားအောင်ထားပါ။

၉။ သိုလှောင်ခြင်း နှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း

ထုတ်ကုန်ထည့်သည့် ပစ္စည်းများ၊ ကိရိယာများ၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ယာဉ်များသည် သန့်ရှင်းရမည်ဖြစ်ပြီး ဆန်၏ အရည်အသွေးကျဆင်းမှုကို ကာကွယ်နိုင်အောင် စီမံထားရမည်။ စားသုံးသူကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့် ပစ္စည်းများ၊ ပိုးမွှားရောဂါများ ကူးစက်ညစ်ညမ်းစေမှုမှ ကာကွယ်ထားရမည်။ အခြားစပါးမျိုးစေ့များ ရောနှောမှုမရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ထားရှိရမည်။

စပါးစုဆောင်း၊ သို့လှောင်ခန်းများကို သန့်ရှင်းပြီး လေဝင်လေထွက်ကောင်းစေရန် စီမံထားရမည်။ ပိုးမွှားရောဂါများ ကူးဆက်ခြင်းနှင့် မျိုးကွဲသီးနှံများ ရောနှောခြင်း၊ ထိခိုက်ပျက်ဆီးခြင်းမရှိစေရန် ကာကွယ်ထားရမည်။ စပါးတစ်မျိုးထက်ပို၍ ကိုင်တွယ်ခြင်း၊ သို့လှောင်ခြင်းပြုလုပ်ပါက မတူညီသောမျိုးများ ရောနှောမှုမရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ထားရှိရမည်။

စစ်ဆေးခြင်း

စပါးထည့်သည့် ပစ္စည်းကိရိယာများ၊ စပါးစုဆောင်းသည့်အခန်းများ၊ သို့လှောင်ခန်းများကို အောက်ပါအတိုင်း စစ်ဆေးရမည်။ စပါးသယ်ယူပို့ဆောင်မည့်ယာဉ်ကို ပြင်ပမှ အစိုဓါတ်မဝင်ရောက်နိုင်စေရန် သေချာစွာ ဖုံးအုပ်ထား၍ သန့်စင်နေရမည်။ ၎င်းကို ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေသော ပစ္စည်းများကြောင့် ညစ်ညမ်းမှု မဖြစ်စေရပါ။

လုပ်ငန်းများ မဆောင်ရွက်မီ သန့်ရှင်းထားသည့် ယာဉ်မှအပ မြေကြီး၊ တိရစ္ဆာန် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ၊ မြေဩဇာ (သို့) ဓါတုပစ္စည်းများ သယ်ဆောင်ထားသည့် မည်သည့်ယာဉ်မျိုးကိုမှ အသုံးမပြုရ။ စပါးသို့လှောင်ရာတွင် စားသုံးသူကို ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်စေသောပစ္စည်းများ၊ မြေဩဇာများ၊ ပိုးသတ်ဆေးများနှင့်ခွဲ၍ သီးသန့်အခန်းတွင် သို့လှောင်သင့်သည်။ သို့လှောင်မည့်အခန်း (သို့မဟုတ်) စပါးကျိကို အဆင်သင့်သုံးနိုင်ရန် အမြဲသန့်စင်ထားရမည်။ သို့လှောင်ခန်းကို လုံခြုံစွာ သေ့ခတ်ထားခြင်းဖြင့် တိရစ္ဆာန်၊ ပိုးမွှားများ ဖျက်ဆီးခြင်းမှ ကာကွယ်နိုင်သည်။ အခြားမလိုလားအပ်သော အရာများနှင့် မိုးရေဝင်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရမည်။

စပါးအိတ်များကို လေဝင်လေထွက်ကောင်းသော အခန်းထဲတွင် မြေပြင်မှ အနည်းဆုံး ၄ လက်မခန့် အမြင့်ရှိသော သစ်သားစင်ပေါ်တွင် အခြားစပါးမျိုးကွဲများနှင့် ခွဲခြား၍ သေချာစွာစီထပ်ပြီး သို့လှောင်ရပါမည်။ အညွှန်းရေးသွင်းထားသော ပလပ်စတစ်ကဒ်ကို စပါးအိတ်တွင် တွဲချည်ထားပါ။ အညွှန်းတွင် သို့လှောင်သည့် စပါးပမာဏ၊ နေ့စွဲနှင့် အချိန်တို့ကို အသေးစိတ်ဖော်ပြထားရမည်။ စပါးသို့လှောင်ခန်း၏ အပူချိန်ကို

ထိန်းထားပါ။ အပူချိန်ဖြင့်ပါက ရနံ့မွှေးကြိုင်သော စပါးမျိုးများ၏ အနံ့ပျောက်ဆုံးနိုင်သည်။

အပူချိန်နိမ့်ပြီး သိုလှောင်ခြင်းသည် စပါးသီးနှံပျက်ဆီးဆုံးရှုံးမှုကို သက်သာစေသော်လည်း ကုန်ကျစရိတ်များပါသည်။ (အပူချိန်နိမ့်ဖြင့် သိုလှောင်ခြင်းသည် အင်းဆက်များ လှုပ်ရှားစားသောက်မှုကို နှေးသွားစေပြီး အသက်ရှင်သန်နိုင်ခြင်းကို လျော့ချပေးနိုင်သည်။ အပူချိန် ၁၀ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်အောက်တွင် အင်းဆက်များ မလှုပ်ရှားနိုင်ပဲ ၅ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်အောက်တွင် အင်းဆက်များ ၉ ဩချခြင်း၊ ကြီးထွားခြင်းကို ဟန့်တားနိုင်သည်။ အပူချိန် (-၂ မှ -၅၀)အတွင်း အင်းဆက်များကို သေစေနိုင်သည်။)

၁၀။ အဆောက်အဦများ ဆောက်လုပ်ထားခြင်း

ထွက်ကုန်များအား ထုပ်ပိုးခြင်း၊ ကိုင်တွယ်ပြုပြင်ခြင်းနှင့် သိုလှောင်ထားရှိခြင်းတို့တွင် ဘေးဥပျါဒ်ကျရောက်မှု နည်းပါးစေရန် သီးသန့်အဆောက်အဦများတည်ဆောက်ခြင်း (သို့) သီးသန့်ဆောင်ရွက်မည့်နေရာများ သတ်မှတ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ရမည်။ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းပေးရမည်။ လောင်စာဆီ၊ ပိုးသတ်ဆေးများနှင့် မြေဩဇာများ၊ လယ်ယာသုံးကိရိယာများအပါအဝင် အခြားပစ္စည်းများနှင့် ထွက်ကုန်များကို ရောနှောသိုလှောင်ခြင်းမပြုရ။

စစ်ဆေးခြင်း

အဆောက်အဦများ ဆောက်လုပ်ထားရှိခြင်းအား သိုလှောင်ခြင်းလုပ်ငန်းများ ကောင်းစွာဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စစ်ဆေးဆောင်ရွက်ရမည်။

၁၁။ တိရိစ္ဆာန်နှင့် ဖျက်ပိုးများထိန်းချုပ်ခြင်း

သီးနှံများ ရိတ်သိမ်းပြီးနောက် ထုတ်ပိုး၊ သိုလှောင်၊ ကြိတ်ခွဲသည့် နေရာများတွင် အိမ်မွေးနှင့် လယ်ယာလုပ်ငန်းသုံး တိရိစ္ဆာန်များနှင့် အင်းဆက်ဖျက်ပိုးများ မဝင် ရောက်စေရန် ကြိုတင်စီမံ ကာကွယ်ရမည်။

စစ်ဆေးခြင်း

သီးနှံများသို့လှောင်၊ ထုပ်ပိုး၊ ကြိတ်ခွဲရာနေရာ ပတ်ဝန်းကျင်အား စစ်ဆေးရပါမည်။ စပါးထည့်မည့်အိတ်များကို အခြားလက်ကျန်စပါးများကို ရောနှောမပါအောင် သန့်စင်ပါ။

၁၂။ အထောက်အထားနှင့် မှတ်တမ်းများ

အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များအား စာရင်းသွင်း မှတ်တမ်းတင် ထိန်းသိမ်းထားရန် လိုအပ်သည်။

- မျိုးစေ့ အရင်းအမြစ်/ မျိုးစေ့ရရှိသည့်နေရာ
- ရေအရင်းအမြစ်/ရေရရှိသည့်နေရာ
- မြေပြုပြင်ခြင်း

- မျိုးကွဲနှုတ်ပယ်ခြင်း
- ဖျက်ပိးကျရောက်ပျက်စီးမှုများအား ကွင်းဆင်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း
- ပိုးသတ်ဆေးများ သုံးစွဲခြင်း
- ရိတ်သိမ်းခြင်း/ ချွေလျော့ခြင်း အလေ့အထများ
- အစိုဓါတ်လျော့ချမှု ဆောင်ရွက်ခြင်း
- စပါးထုပ်ပိုးခြင်းနှင့် သို့လှောင်ခြင်း
- ထုတ်ကုန်၏ အရင်းအမြစ်၊ ရရှိသည့်နေရာ၊ သယ်ယူစဉ်နှင့် သို့လှောင်စဉ် ထွက်ကုန်ကို ခြေရာခံနိုင်ရန် အမှတ်အသား ပြုလုပ်ခြင်း
- ရေတင်သည့် ရက်စွဲ၊ မျိုးကွဲနှုတ်ပယ်ခြင်းတွင် ဦးရေ ရက်စွဲ၊ စိုက်စနစ်များကို မှတ်တမ်းထားရှိခြင်း

စစ်ဆေးခြင်း

မှတ်တမ်းများအား ပြန်လည်သုံးသပ်စစ်ဆေးရပါမည်။

၁၃။ နောက်ကြောင်းပြန်လည် စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ပြန်လည်သိမ်းဆည်းခြင်း

အထောက်အထားမှတ်တမ်းများအား နောက်ကြောင်းပြန် ပြန်လည်စစ်ဆေးနိုင်ရန် အတွက် အနည်းဆုံး (၂-၃ နှစ်) အထိ ထိန်းသိမ်းထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

စစ်ဆေးခြင်း

နောက်ကြောင်းပြန် စစ်ဆေးနိုင်ရန်အတွက် မှတ်တမ်းပြုစုခြင်းနှင့် မှတ်တမ်းထိန်းသိမ်းခြင်းအား အောက်ပါအတိုင်း စစ်ဆေးရပါမည်။

- စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်စဉ် စီမံခန့်ခွဲမှု မှတ်တမ်းများကို လက်ရှိရာသီအချိန်နှင့် အညီ ပြည့်စွက်မှတ်တမ်း ရေးသွင်းထားရမည်။ တာဝန်ရှိသော သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်၏ လက်မှတ်နှင့်အတူ ဆောင်ရွက်ချက်များအားလုံးကို အသေးစိတ် မှတ်သားထားရမည်။

- လယ်ကွက်သည် တစ်ကွက်ထက်ပိုပါက အကွက်အလိုက် မှတ်တမ်းများထားရမည်။
- စိုက်ပျိုးသော သီးနှံများ ရာသီအလိုက် အုပ်စုခွဲခြားသတ်မှတ်၍ ပြန်လည်အသုံးချဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် မှတ်တမ်းများကို ဖြည့်စွက်ခြင်းဆောင်ရွက်ရမည်။
- ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် သီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုနှင့် ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်မှတ်တမ်းများ၊ ထူးခြားသည့် အထောက်အထားများကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ် (သို့) ကုန်သွယ်မှုပြုမည့်သူ၏ လိုအပ်ချက်အရသော်လည်းကောင်း အနည်းဆုံး ၃ နှစ် ဆက်တိုက်ကောင်းမွန်စွာ သိမ်းဆည်းထားရမည်။

အောက်ပါမှတ်တမ်းများကို မှတ်တမ်းယူသိမ်းဆည်းထားရပါမည်။

- ပိုးသတ်ဆေးသုံးစွဲမှု မှတ်တမ်းယူခြင်း
- မျိုးစပါးရရှိသောနေရာမှတ်တမ်းယူခြင်း
- မြေယာပြုပြင်ခြင်းနှင့် မျိုးကွဲပယ်ခြင်း လုပ်ငန်းမှတ်တမ်းယူခြင်း
- ပိုးမွှားရောဂါကျရောက်မှု ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးခြင်းနှင့် ပိုးမွှားကာကွယ် နှိမ်နင်းခြင်းမှတ်တမ်း
- ဓါတ်မြေဩဇာ အသုံးပြုမှုမှတ်တမ်းယူခြင်း
- ရိတ်သိမ်းခြင်း၊ ချွေလှေ့ခြင်းဆောင်ရွက်ချက်မှတ်တမ်းယူခြင်း
- အခြောက်ခံဆောင်ရွက်မှု မှတ်တမ်းယူခြင်း
- စပါးထုပ်ပိုးခြင်းနှင့် သိုလှောင်ခြင်းဆောင်ရွက်မှု မှတ်တမ်းယူခြင်း
- အသုံးပြုသော ပစ္စည်းစာရင်းများ၊ ကိရိယာထားသော နေရာများ၊ သိုလှောင်သောနေရာအသေးစိတ် ဖော်ပြချက်များကို မှတ်တမ်းယူခြင်း (၎င်းမှတ်တမ်းများ မထားရှိခဲ့ပါက ကိရိယာ တန်ဆာပလာများကို သန့်စင်အောင် ပြုလုပ်ပြီးမှ အသုံးပြုပါ။ ၎င်းတို့ကို အမျိုးအစားခွဲခြား၍ သိသာထင်ရှားသော ဖော်ပြချက်များဖြင့် အစီအစဉ်တကျ ထားရမည်။)

• မြေ၊ ရေ၊ အခြားစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုတွင် လိုအပ်သည့် ဓါတ်ခွဲစမ်းသပ်သည့် အဖြေများကို မှတ်တမ်းယူခြင်း

• တစ်ဧက ထုတ်လုပ်မှု ကုန်ကျစရိတ်ကို မှတ်တမ်းယူခြင်း၊ တစ်ဧက ထုတ်လုပ်မှု အကျိုးအမြတ်ကို သိရန်မှတ်တမ်းယူခြင်း

ထို့ပြင် သို့လောင်ရုံ နှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်သော ယာဉ်များအတွင်းရှိ ကုန်ပစ္စည်းများကို ၎င်းတို့၏ ပစ္စည်းနံပါတ်၊ အမှတ်အသား၊ လက်မှတ် (သို့) စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သည့် နေရာ(သို့)ရိတ်သိမ်းသည့် ရက်စွဲတို့ကို ဖော်ပြနိုင်သည့် တင်းအချက်အလက်များအား ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြထားပြီး ထည့်သွင်းပစ္စည်းတွင် ထွက်ကုန်၏ ထွက်ရှိရာ ဒေသတို့ကို အလွယ်တကူ သိရှိနိုင်ရန် ချိတ်ဆွဲဖော်ပြထားရမည်။

၁၄။ သင်တန်း

ထုတ်လုပ်သူနှင့် လုပ်သားများအား မိမိတို့ဆောင်ရွက်နေသည့် လုပ်ငန်း နယ်ပယ် အလိုက် ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် နည်းပညာများရှိစေရန် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့် ကောင်းသင်တန်းများအား တတ်ရောက်ထားရမည်။ ဘက်စုံပိုးမွှားရောဂါ ကာကွယ် ရေး သင်တန်းကိုလည်း တက်ရောက်ထားသင့်သည်။

စစ်ဆေးခြင်း

သင်တန်းများတွင် ပို့ချထားသည့် ကဏ္ဍအလိုက် လိုက်နာမှု ရှိ/မရှိ စစ်ဆေးရမည်။

ဆန်စပါးစိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်ကောင်းများ (Good Agricultural Practices) ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက်-

- (၁) အစားအစာ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး ကဏ္ဍ
- (၂) ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးကဏ္ဍ
- (၃) သီးနှံများ၏ အရည်အသွေးကဏ္ဍ
- (၄) လုပ်သားများ ကျန်းမာရေး၊ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး နှင့် လူမှုဘဝသာယာရေးကဏ္ဍ ဆိုင်ရာ သင်တန်းများ ပို့ချပေးရမည်။

ထုတ်လုပ်သူများ၊ တောင်သူများ၊ လုပ်သားများ၊ စားသုံးသူများ၊ နိုင်ငံခြားသို့ တင်ပို့သူများ၊ ကုန်သည်များအား မိမိတို့ ဆောင်ရွက်နေသည့် လုပ်ငန်းနယ်ပယ် အလိုက် ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် နည်းပညာများ ရရှိစေရန်အတွက် ဖြစ်သည်။

၁၅။ ဆောင်ရွက်ကျင့်သုံးမှုများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

ထုတ်လုပ်သူများအနေဖြင့် ကျင့်သုံးနေသည့် နည်းလမ်းများအား မှန်မှန်ကန်ကန် ဆောင်ရွက်ကြောင်း သေချာစေရန် လုပ်ငန်းအားလုံးကို အနည်းဆုံး တစ်နှစ်တစ်ကြိမ် ပြန်လည်စစ်ဆေးရမည်။

တိုင်ကြားချက်များရှိပါက မိမိကိုယ်တိုင် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး ဤဆောင်ရွက်မှုများအတွက် မှတ်တမ်းများထိန်းသိမ်းထားရှိရမည်။

၁၆။ တစ်ကိုယ်ရည်သန်ရှင်းခြင်း နှင့် လုပ်သားများ ဘဝ သာယာဝပြောရေး အလုပ်သမားအသစ်များကို အလုပ်စတင်ဝင်ရောက်သည့်အခါ တစ်ကိုယ်ရည် သန်ရှင်းရေး၊ ကျန်းမာရေးကိစ္စများ၊ ယာဉ်နှင့် စက်ကိရိယာများကို ဘေးအန္တရာယ် ကင်းစွာ ကိုင်တွယ်သုံးစွဲရေးတို့နှင့်ပတ်သက်၍ ပညာပေးသင်တန်းများ ပို့ချထား ရမည်။

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်စာရီးရ
 စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
 စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန
 (ဥယျာဉ်-ဖိဝဋ္ဌာနခွဲ)

မြန်မာ- ဂျီအေပီ
စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာအလေ့အကျင့်ကောင်းများ
စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများထားရှိရမည့်မှတ်တမ်း

..... တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် ()

စာအုပ်အမှတ်စဉ်

(၂၀၁၇ ခုနှစ်)

အန္တရာယ်ရှိမှုအခြေအနေအကဲဖြတ်မှတ်တမ်း

စိုက်ပျိုးသူအမည် ----- ဒေသ -----

အန္တရာယ်ဖြစ်စေသည့် အကြောင်းအရာများ	သီးနှံ အမည်	အကဲဖြတ်မှု S / NS	အန္တရာယ် ဖြစ်စေမှုအား ပြုပြင်သည့် နည်းလမ်း	လက်မှတ်	နေ့စွဲ

S= အန္တရာယ်ရှိနိုင်ခြေရှိသည်။ NS=အန္တရာယ်မရှိနိုင်ပါ

ပုံစံ (၃)

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုမှတ်တမ်း

စိုက်ပျိုးသူအမည် ----- ဒေသ -----

စဉ်	နေ့စွဲ	လုပ်ငန်းအကြောင်းအရာ	မှတ်ချက်

ပုံစံ (၄)

စိုက်ပျိုးသူအမည် ဒေသ ကွင်းအမှတ် ဦးပိုင်အမှတ်
 မျိုးဈေးပိုင်နှင့် စိုက်ပျိုးရန်အသုံးပြုသည့် အပင်အစိတ်အပိုင်းများမှတ်တမ်း

နေ့စွဲ	သီးနှံ အမည်	မျိုးကွဲ	ရရှိသည့်နေရာ (အမည်နှင့်လိပ်စာ)	ရရှိသည့် အရေအတွက်/ အမျိုးအစား	စိုက်ပျိုးသည့် နေရာ

ပုံစံ (၅)

ဝယ်ယူ/စုဆောင်း ရရှိထားသည့် ဓါတုပစ္စည်းများမှတ်တမ်း

စိုက်ပျိုးသူအမည်	အသ	ကွင်းအမှတ်	ဦးပိုင်အမှတ်	ပစ္စည်းများစွန့်ပစ်သည့်နေ့စွဲနှင့်စွန့်ပစ်ပုံ			
ဝယ်ယူသည့် နေ့စွဲ	ပိုးသတ်ဆေး/ မြေဩဇာ/ သွင်းအားစု အမျိုးအမည်	အရေအတွက် (ပမာဏ)	ဝယ်ယူသည့် နေရာ	ထုတ်လုပ်သည့် ပစ္စည်း၏အမှတ်စဉ်	ထုတ်လုပ်သည့် ကုန်ဆုံးသည့်နေ့စွဲ		

ပုံစံ (၆)

ဆေးဖျန်းခြင်းမှတ်တမ်း

စိုက်ပျိုးသူအမည် ----- သီးနှံ/မျိုးကွဲ ----- ဒေသ ----- ရက်စွဲ -----

နေ့စွဲ/ အချိန်	အကွက်/ အတန်း	သီးနှံ ကြီးထွား မှုအဆင့်	ဆေးပစ္စည်း အမျိုးအမည်	ဖျော်စပ်မှု နှုန်းထား	အသုံးပြု နှုန်းထား (ပမာဏ)	ဆေးဖျန်း ပစ္စည်း အမျိုးအစား အသုံးပြုနည်း	ရူးသွတ် နိုင်သောရက်	ရာသီဥတု အခြေအနေ / ထင်မြင် ယူဆချက်	ဆောင်ရွက်သူ

မြေဩဇာနှင့်မြေဆီလွှာဖြည့်စွက်ပစ္စည်းများသုံးစွဲမှုမှတ်တမ်း

စိုက်ပျိုးသူအမည် ----- ဒေသ ----- ကွင်းအမှတ် ----- ဦးပိုင်အမှတ် -----

နေ့စွဲ	သီးနှံ/မျိုးကွဲ	အကွက်/အတန်း	မြေဩဇာပစ္စည်းအမျိုးအမည်	မြေဩဇာ သုံးစွဲပုံ နှုန်းထား/ နည်းလမ်း	ထင်မြင်ယူဆချက်	ဆောင်ရွက်သူ

ပုံစံ (၈)

ရေသွင်းခြင်းမှတ်တမ်း

စိုက်ပျိုးသူအမည် ----- ဒေသ ----- ကွင်းအမှတ် ----- ဦးစိုင်းအမှတ် -----

ရက်စွဲ	သီးနှံ/မျိုးအမည်	ဆောင်ရွက်သည့်ကာလ		စိုက်ကွက်/ အတန်းအမှတ်	သွင်းရေပမာဏ	မိုးရေချိန်	ထင်မြင်ယူဆချက်
		မှ	ထိ				

ပုံစံ (၉)

ရိတ်သိမ်းခြင်းနှင့်ထုတ်ပိုးခြင်းမှတ်တမ်း

စိုက်ပျိုးသူအမည် ----- သီးနှံ/မျိုးကွဲ ----- ဒေသ ----- ခုနှစ် -----

သီးနှံ/မျိုးကွဲ	စိုက်ပျိုးသည့် နေ့စွဲ	အကွက် အမှတ်	ရိတ်သိမ်းခြင်း/ ထုတ်ပိုးခြင်းနေ့စွဲ	ထုတ်လုပ်ပစ္စည်း အမှတ်စဉ်	အရေအတွက်	ပို့သည့်ဒေသ/ ထုတ်ကုန်အမှတ် နှင့် တင်ပို့သည့် အရေအတွက်	ထင်မြင်ယူဆချက် (ဥပမာ၊ အရည်အသွေး၊ အပူချိန်)

ပုံစံ (၁၀)

ရိတ်သိမ်းရူးဆွတ်ပြီးနောက် ဓါတုပစ္စည်းများသုံးစွဲခြင်းမှတ်တမ်း

စိုက်ပျိုးသူအမည် ----- ဒေသ -----

ဓါတုပစ္စည်းအမည်	ဆေးဖျော်ကန်အရွယ်အစား	ဆေးဖျော်ကန်၏ ရောစပ်နှုန်းထား		အသုံးပြုနည်း
		မူလဆေးပမာဏ	ပြန်လည်ဖြည့်ခြင်း	

နေ့စွဲ	အချိန်	ဓါတုပစ္စည်းအမည်	မူလဆေးပမာဏ (လီ) ပြန်လည်ဖြည့်ခြင်း	ထင်မြင်ယူဆချက်	ဆောင်ရွက်သူ အမည်နှင့် လက်မှတ်

ပုံစံ (၁၁)

သန့်ရှင်းရေးနှင့် ပိုးမွှားကာကွယ်ရေးစီမံချက် / ဆောင်ရွက်ထားရှိမှု

စိုက်ပျိုးသူအမည် ----- မေသ ----- ရက်စွဲ ----- ရက်စွဲ -----

နေရာ/ ကိရိယာများ သန့်ရှင်းခြင်း	အကြိမ်အရေအတွက်	တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သူနှင့် ဆောင်ရွက်မှု	အသုံးပြုသည့်နည်း

